

Лебедева М. В., Кулдыркаева О. В. Исполнение романсов (практические рекомендации)

Статья раскрывает значение жанра романса в профессиональной подготовке студента-вокалиста, его роль в формировании основных певческих навыков. В статье рассмотрены вокально-технические способы для раскрытия идейно-художественного содержания в романсах. Автор так же раскрывает роль концертмейстера в процессе обучения и, непосредственно, концертной деятельности.

Ключевые слова: профессионализм, техническое совершенство, романс, вокал, певческие навыки.

Lebedeva M. V., Kuldyrkaeva O. V. The performance of the romances (practical recommendations)

The article reveals the importance of the genre of romance in the training of student-vocalist, his role in the formation of the basic vocal skills. The article deals with the vocal and technical methods to uncover the ideological and artistic content in the songs. The author also reveals the role of kontsermeystera in the learning process, and specifically, the concert business.

Key words: professionalism, technical sophistication, romance, singing, singing skills.

Стаття надійшла до редакції 16.01.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК 37.018.2

Ю. С. Лисицина

**СИСТЕМАТИКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИХОВАННЯ
ТОЛЕРАНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ**

Виховання толерантної особистості – процес складний, здійснюється всією соціальною дійсністю, яка оточує дитину, суспільством, під впливом стосунків у сім'ї, сформованих поглядів і відносин її членів до інших людей і суспільству в цілому, під впливом спілкування з однолітками та оточуючими людьми. Як показує аналіз практики, проведений рядом авторів, процес виховання толерантності часто відбувається стихійно. Для того щоб зробити його цілеспрямованим необхідна організована педагогічна діяльність у школі. У принципах та підходах до виховання толерантності, а відповідно у методах, формах та прийомах, які запропоновані авторами розроблених методик панує величезна різноманітність.

Відомий дослідник проблем виховання толерантності Погодіна А. пропонує використовувати особистісно-орієнтований та діяльнісний підходи. Автор наповнює їх наступним змістом:

Особистісно-орієнтований:

- визнання права кожної особи на свободу, самовизначення, індивідуальність і самовираження;
- визнання та виконання своїх обов'язків перед собою та іншими;
- опора при взаємодії на мотивацію, цінності, досвід, «я-концепцію» партнера;
- індивідуальний підхід.

Діяльнісний:

- опора на активність, свідомість і самостійність;
- орієнтація не на вербальний вплив, а на діяльність самої дитини;
- забезпечення суб'єктивної свободи у виборі діяльності та її компонентів;
- побудова виховання через спеціально організовану діяльність і спілкування дітей [1, с. 3].

Український дослідник проблем виховання етнічної толерантності Гуренко О. йдучи за вітчизняними й закордонними дослідниками, визначає декілька основних психолого-педагогічних підходів до формування етнічної толерантності: особистісно-орієнтований підхід, який представлений у працях Г. Адорно, Е. Аронсона, А. Асмолова, Л. Шайгерової, О. Шлягіної та інших, і виходить з ідеї про взаємозв'язок між особистісним розвитком (зрілістю) та толерантністю. Тому допомога педагогів і психологів у всебічному розвитку особистості (особистісний ріст, досягнення позитивної соціальної/етнічної й особистісної ідентичності) молодих людей є одним із шляхів формування етнічної толерантності. Етнокомпетентнісний підхід, який ґрунтується на ідеї про те, що головною умовою етнічної толерантності, розуміння та прийняття інших культур є формування етнокультурної компетентності (Г. Бочнер, Б. Вульф, В. Тишков та інші). Та інституційний підхід, що обґрунтований у працях таких дослідників як Е. Амір, С. Кук, М. Х'юстон та інших, і в основі якого лежить переконання про те, що реальні міжетнічні контакти, з урахуванням їх природи та властивостей, знижують міжнаціональні забобони [2, с. 3].

Досліджуючи проблему впливу різних факторів на формування толерантності підлітків дослідники Н. Птіцина і Є. Крохіна виділяють два основних підходи до виховання толерантності, які доповнюють один одного. Згідно з першим, на людей і цілі спільноти накладається відповідальність за обмеження негативних, агресивних реакцій (перелік обмежень позначений у міжнародних стандартах прав людини та інших

законодавчих актах). Інший підхід полягає у створенні умов у суспільстві, необхідних для здійснення прав людини [3, с. 3].

Розглядаючи психологічні підстави дослідження толерантності в освіті вчений Братченко Л. вважає найбільш відповідним для формування толерантності фасилітативний підхід, оскільки «повноцінна толерантність - і перш за все у своїй особистісній основі – не може бути результатом лише зовнішніх впливів: толерантність не стільки формується, скільки розвивається; допомога в становленні толерантності - це перш за все створення умов для розвитку [4]».

На наш погляд, найбільш високий рівень узагальнення і бачення даної проблеми дає культурологічний підхід, який підсумовує у загальний портрет культури основні принципи її оформлення і дії. У своїх дослідженнях філософ-антрополог Круглова Н. зазначає, що «культура володіє величезними ресурсами з виховання толерантності в суспільстві, такими школами терпимості є, перш за все, мистецтво, філософія, освіта як така, розвинена практика соціальної критики. Мистецтво як особлива комунікація в суспільстві дає унікальну можливість шляхом переживання долучитися до чужого досвіду: іншої людини, соціальної групи, культури. Філософія служить специфічної школою критичного мислення, а також способом виявлення передумов власних міркувань і міркувань опонента, а також мистецтвом ведення спору і досягнення згоди методом переконання. Освіта як розширення кругозору суб'єкта пізнання вводить людину у світ культури як світ принципово плюралістичний, складний, надлишковий, суперечливий. Закріплення традицій соціальної критики, можливості висловитися і бути почутим, а не покараним, створює напружену, але плідну обстановку в соціумі, динамізує його розвиток, а не руйнування [5]».

Різноманітність підходів підкреслює багатоаспектність питання виховання толерантності і неможливість вирішити цю чи іншу проблему в рамках одного підходу. Рішення цієї педагогічної проблеми можливе лише через комплексне використання сучасних підходів - особистісно-орієнтованого, діяльнісного, системного, технологічного, ціннісно-орієнтованого, синергетичного, процесуального та цілого ряду інших підходів що активно реалізуються, тобто найкращим рішенням буде застосування полісистемного підходу.

Сьогодні через підвищену конфліктність у взаєминах, порушення сімейних зв'язків, відчуження людей, багато учнів потрапляють у вакуум, який здатна заповнити робота шкільних педагогів з вихованцями. Внаслідок правильно обраного педагогом підходу сучасний школяр навчиться реально сприймати і розуміти єдність людства, взаємозв'язок і взаємозалежність всіх людей, що живуть на планеті, розуміти і поважати права, звичаї, погляди і традиції інших, знайти своє місце в життєдіяльності суспільства, не завдаючи шкоди і не ущемляючи права інших людей.

Список використаної літератури

1. **Погодина А. А.** Толерантность: термин, позиция, смысл, программа//История. «Первое сентября». – 2002. – № 11. – С. 4 – 5.
2. **Гуренко О. І.** «Виховання етнічної толерантності та культури міжнаціонального спілкування у студентської молоді» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pspo/2007_13_2/doc_pdf/Gurenko_st.pdf
3. **Птицина Н., Крохина Е.** «Общественное объединение как фактор, влияющий на формирование толерантности подростков [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://www.regioncentre.ru/generation/publications/publication20/>
4. **Братченко Л.** Психологические основания исследования толерантности в образовании; Экзистенциальная и гуманистическая психология [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <http://hpsy.ru/public/x831.htm>
5. **Круглова Н.В.** Тексты [Электронный ресурс] // Круглова Н. В. // Проблема толерантности сквозь призму междисциплинарного подхода (в сб. «Методология гуманитарного знания в перспективе XXI века»). – Режим доступу : http://anthropology.ru/ru/texts/kruglova/symp12_14.html

Лисицина Ю. С. Систематика педагогічних підходів до виховання толерантності школярів

Стаття розглядає найбільш поширені в педагогіці підходи до виховання толерантності школярів. Автор розкриває значення школи у вихованні моальних якостей школяра, спираючись на дослідження та результати практичної роботи в школі відомих вчених. У статті також розглянуто роль і значення культури і іскусства у формуванні та вихованні толерантності школярів.

Ключові слова: виховання, толерантність, педагогічний підхід, школа, мистецтво, культура.

Лисицына Ю. С. Систематика педагогических подходов к воспитанию толерантности школьников

Статья рассматривает наиболее распространенные в педагогике подходы к воспитанию толерантности школьников. Автор раскрывает значение школы в воспитании моальных качеств школьника, опираясь на исследования и результаты практической работы в школе известных ученых. В статье так же рассмотрены роль и значение культуры и искусства в формировании и воспитании толерантности школьников.

Ключевые слова: воспитание, толерантность, педагогический подход, школа, искусство, культура.

Lisicyna Yu. S. Systematic pedagogical approaches to tolerance education students

The article examines the most common approaches in teaching tolerance education students. The author reveals the importance of schools in the education of pupils moalnyh qualities, based on the results of research and practical work in school, well-known scientists. The article also discussed the role and importance kul'tury iskusttva and in the formation of tolerance and education of schoolchildren.

Key words: education, tolerance, pedagogical approach, school, art and culture.

Стаття надійшла до редакції 22.01.2012 р.

Прийнято до друку 27.04.2012 р.

УДК 7.096(477.61)371.214.114

Л. А. Манасян

**РАСКРЫТИЕ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗА.
ВОСПИТАНИЕ АРТИСТИЗМА**

Искусство – одно из важнейших и интереснейших явлений в жизни общества, неотъемлемая часть человеческой деятельности, играющая значительную роль в развитии не только отдельной личности, но и общества. Суть искусства определяется тем, что оно представляет собой наиболее полную и действенную форму эстетического осознания окружающего мира. Само собой, искусство должно было принять разнообразные формы, чтобы воплотить все идеи, мысли, чувства людей не в виде отвлеченных понятий, а во вполне конкретной форме. Для этого у искусства есть особое, только ему присущее средство – художественный образ. Без художественного образа невозможно существование художественного произведения. Он вдохновляет на художественное исполнение актёров – «интерпретаторов». В статье «Что такое искусство» Л.Толстой раскрывая его суть, писал: «Вызвать в себе раз испытанное чувство и вызвать его в себе посредством движений, линий, красок, звуков, образов, выраженных словами, передать это чувство так, чтобы другие испытали то же чувство, – в этом состоит деятельность искусства... Искусство есть деятельность человеческая, состоящая в том, что один человек сознательно известными внешними знаками передает другим испытываемые им чувства, а другие люди заражаются этими чувствами и переживают их» [178. с. 65]

С 1844 года, русская опера переживала критическое состояние. И в Петербурге была создана итальянская опера, опекаемая великосветским обществом и царским правительством. В составе